

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2302/2023
16.10.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић адвокат из ..., против туженог Центра за развој локалних услуга социјалне заштите Врање, кога заступа Градско правобранилаштво Града Врања, ради поништаја решења о отказу, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4999/22 од 11.01.2023. године, у седници одржаној 16.10.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4999/22 од 11.01.2023. године и Основног суда у Врању П1 3/22 од 28.09.2022. године и предмет упућује првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 3/22 од 28.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи решење туженог од 31.05.2018. године којим му је отказан уговор о раду од 05.01.2009. године, да се наложи туженом да тужиоца врати на рад и да му накнади трошкове парничног поступка, као неоснован. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом плати трошкове парничног поступка од 180.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4999/22 од 11.01.2023. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом и жалба тужиоца у том делу одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преинечана је првостепена пресуда у ставу другом изреке тако што је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 98.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је захтев туженог за накнаду трошкова преко наведеног износа а до износа досуђеног првостепеном пресудом од 180.000,00 динара са каматом одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23) Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код туженог на основу уговора о раду од 05.01.2009. године са припадајућим анексима, на пословима руководиоца организационих јединица, шефа ... службе и пословима сарадника за Решењем туженог од 31.05.2018. године отказан му је уговор о раду због непоштовања радне дисциплине сходно одредби члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду и члана 88. став 4. тачка 2. и 8. Правилника о раду. Тужиоцу је стављено на терет да је изостао са посла у периоду од 17.04. до 04.05.2018. године а није доставио потврду о привременој спречености за рад, нити други акт којим би оправдао своје одсуство. Утврђено је да је тужилац дана 17.04.2018. године обавестио ББ да је отворио боловање, а из налаза вештака неуропсихијатра и тима вештака од два психијатра и једног неуропсихијатра, произлази да је тужилац у спорном периоду имао очувану свесност и пословну и процесну способност, односно да је био свестан обавезе да послодавцу треба да достави потврду о спречености за рад.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев. Судови су закључили да је тужилац својим понашањем учинио повреду радне дисциплине, јер је неоправдано изостао са посла у назначеном периоду с обзиром да о одсуству са посла није обавестио послодавца достављањем потврде о привременој спречености за рад што је била његова обавеза и због чега не може да настави рад код туженог.

Основано се ревизијом тужиоца указује да су побијане одлуке донете на основу погрешне примене материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05..75/14), прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Одредбом члана 88. став 4. тачка 2. и 8. Правилника о раду туженог, прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако не достави потврду о привременој спречености за рад, односно ако неоправдано касни на посао и не поштује распоред дневног одмора.

Чланом 183. став 1. тачка 1. Закона о раду, прописано је да се оправданим разлогом за отказ уговора о раду, у смислу члана 179. овог закона, не сматра привремена спреченост за рад услед болести, несреће на раду или професионалног обољења.

По оцени овог суда за правилну примену отказног разлога из наведене законске одредбе, а у односу на повреду која се тужиоцу ставља на терет релевантне чињенице су да је тужилац одсуствовао са рада и да је то одсуство било неоправдано. У конкретном случају, судови се нису бавили разлозима тужиоцевог изостанка са посла у периоду од 17.04. до 04.05.2018. године, већ процедуром обавештавања послодавца о привременој спречености за рад, у смислу члана 103. Закона о раду. Међутим,

одлучујуће за оцену законитости оспореног решења није чињеница да ли је тужилац писмену потврду о привременој спречености за рад доставио туженом, већ да ли га је обавестио о изостанку и да ли је изостанак оправдан, сходно члану 183. став 1. тачка 1. Закона о раду. Недостављање потврде не води закључку да је запослени неоправдано одсуствао са рада. Наиме, смисао и циљ одредби члана 103. став 1. Закона о раду је да се обавезе запослени, чак и у ситуацији када је због болести спречен да ради, да у примереном року обавести послодавца о својој спречености за рад како би он могао да благовремено реагује и омогући замену запосленог, односно омогући да се процес рада несметано одвија. Значи, законитост оспореног решења зависи од утврђења да ли је изостанак са рада оправдан или не, а не да ли је тужилац био способан да процени своје обавезе везане за правдање изостанка. Ово нарочито у ситуацији када је тужилац дана 17.04.2018. године јавио да је на боловању, из чега произлази да је туженог обавестио да неће доћи на посао, па се недостављање писмене потврде о спречености за рад не може квалификовати као повреда радне обавезе. У конкретном случају остало је неразјашњено да ли је разлог одсуства са рада тужиоца у наведеном спорном периоду био такав да води непоштовању радне дисциплине који за последицу има отказ уговора о раду, а како од утврђења ове чињенице (да ли је изостанак са посла у спорном периоду био оправдан или не, у смислу члана 183. став 1. тачка 1. Закона о раду) зависи законитост отказа, то су одлуке морале бити укинуте, а предмет враћен на поновно суђење.

У поновном поступку, судови ће имати у виду примедбе из овог решења, те ће правилно утврдити чињенично стање, а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку. Са изложеног, применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић